

ضوابط و دستورالعمل برگزاری مرحله دوم دوازدهمین دوره ارزیابی قاریان و مدرسان

«بخش مدرسان»

لازم است شرکت کنندگان محترم به منظور اطلاع از جزئیات، ضوابط و دستورالعمل برگزاری این مرحله را با دقت مطالعه نمایند. فرآیند برگزاری مرحله دوم (تلاوت و مصاحبه) به شرح زیر است:

۱. اجرای تلاوت:

مدرسان درجه ۴	مدرسان درجات ۱، ۲ و ۳
تلاوت ترتیل	- تلاوت تحقیق ۱۵ سطری - تلاوت ترتیل

تلاوت تحقیق و ترتیل در تمامی درجات و گرایش‌ها به صورت زنده و برخط از طریق بستر گوگل میت اجرا خواهد شد. بازه زمانی اجرای تلاوت در این مرحله، ۲۷ تا ۳۱ شهریورماه خواهد بود. زمان دقیق و نحوه اجرای تلاوت‌ها در تماس کارشناس دبیرخانه ارزیابی با شرکت کنندگان تبیین خواهد شد.

۲. شرکت در جلسه مصاحبه

بازه زمانی مصاحبه، مهرماه خواهد بود.

مصاحبه مدرسان درجات ۱ و ۲ به صورت حضوری و در مکان شورای عالی قرآن برگزار خواهد شد.

مصاحبه مدرسان درجه ۳ گرایش معلم روش تدریس و درجه ۴ به صورت مجازی برگزار می‌شود.

البته در صورت درخواست شرکت کننده، امکان برگزاری جلسه به صورت حضوری نیز وجود دارد.

۳. داوری و ارزیابی تلاوت‌ها

صرفاً تلاوت‌های آن دسته از شرکت کنندگانی که در بخش مصاحبه پذیرفته شده باشند، مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

۴. صدور کارنامه و اعلام نتایج

محتوای مرحله دوم (تلاوت و مصاحبه)

محتوای مرحله دوم (تلاوت و مصاحبه) دوازدهمین دوره ارزیابی قاریان و مدرسان قرائت قرآن کریم

«بخش مدرسان»

درجه ۴		درجه ۳		درجه ۲		درجه ۱		موضوع آزمون
معلم آموزش نونهالان	معلم آموزش عمومی قرآن	معلم روش تدریس قرآن	معلم قرائت قرآن	مدرس قرائت قرآن گرایش تجوید و قرائات	مدرس قرائت قرآن گرایش تنغیم	استاد تعلیم قرائت قرآن گرایش تجوید و قرائات	استاد تعلیم قرائت قرآن گرایش تنغیم	
		یک تلاوت ۱۵ سطری (مشابه تحقیق درسی عبدالباسط) کسوره و آیات این قطعه، ۱۰ دقیقه قبل از تلاوت در اختیار مدرس قرار خواهد گرفت.	یک تلاوت ۱۵ سطری (براساس آیین نامه مسابقات) کسوره و آیات این قطعه، ۱۰ دقیقه قبل از تلاوت در اختیار مدرس قرار خواهد گرفت.	یک تلاوت ۱۵ سطری (براساس آیین نامه مسابقات) کسوره و آیات این قطعه، ۱۰ دقیقه قبل از تلاوت در اختیار مدرس قرار خواهد گرفت.	یک تلاوت ۱۵ سطری (براساس آیین نامه مسابقات) کسوره و آیات این قطعه، ۱۰ دقیقه قبل از تلاوت در اختیار مدرس قرار خواهد گرفت.	یک تلاوت ۱۵ سطری (براساس آیین نامه مسابقات) کسوره و آیات این قطعه، ۱۰ دقیقه قبل از تلاوت در اختیار مدرس قرار خواهد گرفت.	یک تلاوت ۱۵ سطری (براساس آیین نامه مسابقات) کسوره و آیات این قطعه، ۱۰ دقیقه قبل از تلاوت در اختیار مدرس قرار خواهد گرفت.	تلاوت تحقیق
۲ قطعه ۱۰ سطری مشابه ترتیل آموزشی خلیل الحصری کسوره و آیات این قطعات، ۱۰ دقیقه قبل از تلاوت در اختیار مدرس قرار خواهد گرفت.				۲ قطعه ۱۰ سطری کسوره مدرس می‌بایست بلافاصله بعد از دریافت قطعات، به اجرای تلاوت بپردازد.				تلاوت ترتیل
توانایی تدریس: ۱. سوره‌های کوتاه ۲. آموزه‌های قرآنی شامل: - آیات کاربردی - پیام‌های قرآن - احادیث، روایات و اشعار ۳. آشنایی با ابزارهای کمک آموزشی	توانایی تدریس مهارت‌های: ۱. روخوانی و روان‌خوانی به ویژه هدایت چشم با اشاره فنی به بخش‌ها (آموزش بخش خوانی) ^۱ ۲. تلفظ حروف خاص ۳. وقف بر جملات ^۲ ۴. آشنایی با ابزارهای کمک آموزشی	توانایی تدریس مباحث دوره‌های تربیت معلم و مربی قرآن کریم	۱- آشنایی با مفاهیم اولیه و پایه صوت و لحن (طنین صدا، شدت صدا، وسعت صدا، قرار، غماز، جواب و ..) ۲- توانایی تدریس مباحث نظری و آموزش عملی تجوید و وقف و ابتداء ۳- آموزش عملی قاری حاضر در جلسه	۱. تسلط کامل بر خوانش روایات و روش، قالدون و خلف و مفاهیم نظری آن ۲. تسلط نسبی بر مفاهیم تجوید و تدریس آن ۳. تسلط نسبی بر مفاهیم وقف و ابتداء ۴. آموزش عملی قاری در حوزه تجوید و وقف و ابتداء ۵. تجزیه و تحلیل تلاوت در بخش تجوید و وقف و ابتداء	۱. شناخت نسبی و توانایی اجرای سبک‌های اصلی تلاوت ۲. توانایی اجرای آموزشی درجات و مقامات اصلی ۳. تسلط نسبی بر مفاهیم صوت و لحن و تدریس آن ۴. آموزش عملی قاری حاضر در جلسه در حوزه تنغیم ۵. تجزیه و تحلیل تلاوت در بخش صوت و لحن	۱. تسلط کامل بر خوانش قرائات سبع و مفاهیم نظری آن ۲. تسلط کامل بر مفاهیم تجوید و تدریس آن ۳. تسلط کامل بر مفاهیم وقف و ابتداء ۴. آموزش عملی قاری در حوزه تجوید و وقف و ابتداء ۵. تجزیه و تحلیل تلاوت در بخش تجوید و وقف و ابتداء ۶. تسلط علمی و نظری به دو روایت و روش از نافع و خلف از حمزه	مصاحبه و تدریس	

• دارا بودن اجازه‌نامه قرائت به روایت حفص از عاصم جهت مدرسان درجات ۱ و ۲ الزامیست.

• دارندگان اجازه‌نامه هر کدام از روایات از آزمون قرائات آن روایت معاف خواهند بود.

^۱ اشاره ثابت و متحرک به بخش‌ها براساس کتاب مبانی روش آموزش عمومی قرآن کریم.

^۲ منظور کوتاه خواندن و وقف بر جملات است و به معنای وقف و ابتدای مصطلح در تلاوت نیست.

توضیحات تکمیلی بخش مصاحبه در صفحات بعد (حتماً مطالعه شود)

۱- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه ۱ گرایش تنگیم شامل مراحل زیر است :

مرحله اول - شناخت کامل سبک‌های مشهور و پر کاربرد تلاوت و توانایی اجرای حداقل سه سبک از سبک‌های اصلی (امتیاز این بخش: ۲۵ نمره / نمره قبولی: ۲۰).

شامل ۳ سؤال: ۱ سؤال عملی شامل اجرای ۳ سبک اصلی تلاوت و ۲ سؤال مفهومی در موضوع شناخت سبک‌ها

سبک‌های اصلی عبارتند از سبک اساتید: عبدالفتاح شعشاعی، محمد رفعت، مصطفی اسماعیل، منشاوی، عبدالباسط، علی البناء، حصان، غلوش و شحات انور.

سبک‌های مشهور عبارتند از سبک اساتید: عبدالفتاح شعشاعی، محمد رفعت، مصطفی اسماعیل، منشاوی، عبدالباسط، علی البناء، کامل یوسف، محمود رمضان، حصان، سعید مسلم، شعبان صیاد، شعیب، غلوش، شیب و شحات انور.

مرحله دوم - توانایی تحلیل و اجرای آموزشی درجات و مقامات اصلی، فرعی و مرکب (امتیاز این بخش: ۲۰ نمره / نمره قبولی: ۱۶).

شامل ۳ سوال: یک سؤال از مقامات اصلی، یک سؤال از مقامات فرعی و یک سؤال از مقامات مرکب؛ هر یک از سؤالات نیز شامل سه مرحله بیان تئوری مسأله، اجرای آوایی مقام و اجرای مقام در قالب قرائت است.

مرحله سوم - تسلط کامل بر مفاهیم صوت و لحن و تدریس آن (امتیاز این بخش: ۳۰ نمره (۱۰ نمره مباحث نظری + ۲۰ نمره تدریس) / نمره قبولی: ۲۴). (شامل ۲ سؤال نظری و یک مبحث جهت تدریس)

مرحله چهارم - آموزش عملی قاری حاضر در جلسه در حوزه تنگیم (امتیاز این بخش: ۱۵ نمره / نمره قبولی: ۱۲).

در این بخش یک قاری نوجوان و یک قاری ممتاز تلاوت خواهند کرد و شرکت کننده می‌بایست نقاط ضعف و قوت قاری را بیان و ارائه راهکار در ارتقاء سطح تلاوت ایشان دهد. توانایی اجرای تلاوت در بخش ارائه راهکار توسط شرکت کننده، امری بدیهی و لازم است.

مرحله پنجم - تجزیه و تحلیل تلاوت در بخش صوت و لحن (امتیاز این بخش: ۱۰ نمره / نمره قبولی: ۸). (شامل ۲ سؤال)

در این بخش یک قطعه از تلاوت اساتید متقدم مصر پخش خواهد شد. شرکت کننده می‌بایست قطعه مذکور را تحلیل صوتی و تنگیمی نموده و نظر خود را در این حوزه بیان کند.

مرحله ششم - تسلط عملی و نظری به دو روایت ورش از نافع و خلف از حمزه (امتیاز این بخش: ۲۰ نمره / نمره قبولی: ۱۶). (شامل ۲ سؤال)

ک صلاحیت فنی و توانایی شرکت کننده می‌بایست در هر مرحله به تأیید تمامی اساتید ارزیاب برسد.

ک شرکت کنندگان در این درجه و گرایش، می‌بایست به تمامی سؤالات اساتید ارزیاب پاسخ دهد. امتیاز قبولی در هر مرحله و در هر بخش ۸۰ درصد می‌باشد.

۲- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه ۲ گرایش تنغیم شامل مراحل زیر است :

مرحله اول - شناخت نسبی سبک‌های مشهور و پر کاربرد تلاوت و توانایی اجرای حداقل سه سبک از سبک‌های اصلی (امتیاز این بخش: ۲۵ نمره / نمره قبولی : ۱۸).

شامل ۳ سؤال : ۱ سؤال عملی شامل اجرای ۳ سبک اصلی تلاوت و ۲ سؤال مفهومی در موضوع شناخت سبک‌ها

سبک‌های اصلی عبارتند از سبک اساتید: مصطفی اسماعیل، منشاوی، عبدالباسط و شحات انور.

سبک‌های مشهور عبارتند از سبک اساتید: عبدالفتاح شعثاعی، محمد رفعت، مصطفی اسماعیل، منشاوی، عبدالباسط، علی البناء، کامل یوسف، محمود رمضان، حسان، سعید مسلم، شعبان صیاد، شعیب، غلوش، شیب و شحات انور.

مرحله دوم - شناخت توانایی اجرای آموزشی درجات و مقامات اصلی (امتیاز این بخش: ۲۵ نمره / نمره قبولی : ۱۸). (شامل ۳ سؤال)

مرحله سوم - تسلط نسبی بر مفاهیم صوت و لحن و تدریس آن (امتیاز این بخش: ۳۰ نمره (۱۰ نمره مباحث نظری + ۲۰ نمره تدریس) / نمره قبولی : ۲۴). (شامل ۲ سؤال نظری و یک مبحث جهت تدریس)

(امتیاز این بخش: ۲۵ نمره / نمره قبولی : ۱۸). (شامل ۳ سؤال)

مرحله چهارم - آموزش عملی قاری حاضر در جلسه در حوزه تنغیم (امتیاز این بخش: ۱۵ نمره / نمره قبولی: ۱۰).

در این بخش یک قاری درجه ۴ تلاوت خواهند کرد و شرکت کننده می‌بایست نقاط ضعف و قوت قاری را بیان و ارائه راهکار در ارتقاء سطح تلاوت ایشان دهد. توانایی اجرای تلاوت در بخش ارائه راهکار توسط شرکت کننده، امری بدیهی و لازم است.

مرحله پنجم - تجزیه و تحلیل تلاوت در بخش صوت و لحن (امتیاز این بخش: ۱۰ نمره / نمره قبولی: ۷). (شامل ۲ سؤال)

در این بخش یک قطعه از تلاوت اساتید متقدم مصر پخش خواهد شد. شرکت کننده می‌بایست قطعه مذکور را تحلیل صوتی و تنغیمی نموده و نظر خود را در این حوزه بیان کند.

که صلاحیت فنی و توانایی شرکت کننده می‌بایست در هر مرحله به تأیید تمامی اساتید ارزیاب برسد.

که امتیاز قبولی در هر مرحله و در هر بخش ۷۰ درصد می‌باشد.

۳- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه اگرایش تجوید و قرائات شامل مراحل زیر است:

مرحله اول - قرائات:

بخش اول: خوانش قرائات سبع

شرکت کننده می‌بایست یک صفحه از قرآن (مطابق مصاحف موجود در کشور) را به انتخاب هیأت داوران به افراد روایت، قرائت نماید. تعیین ترتیب قرائات نیز بر عهده هیأت داوران می‌باشد.

بخش دوم: اطلاعات نظری

منبع: درسنامه مبانی و اصول قرائات استاد محمدرضا شهیدی پور

مرحله دوم - تجوید:

بخش اول: تدریس موضوع ارائه شده توسط هیأت داوران

بخش دوم: اطلاعات نظری

منبع سؤالات: کتاب تجوید جامع مرحوم استاد مولایی و فصل مخارج حروف از کتاب درآمدی بر علم تجوید مرحوم علامی (ترجمه کتاب التمهید فی علم التجوید ابن الجزری)

مرحله سوم - وقف و ابتداء:

بخش اول: خوانش

منبع: سوره بقره و جزء ۳۰ براساس مصحف محشی

بخش دوم: اطلاعات نظری

منبع: جزوه مبانی و اقسام وقف و ابتداء استاد شهیدی پور فصل اول: گفتار دوم، سوم و چهارم / فصل دوم: گفتار اول (مبانی وقف، مبانی ابوعمر دانی، مبانی سجاوندی، مبانی خلف الحسینی).

گفتار دوم (وقف مأثور و اقسام آن) / فصل سوم: گفتار اول (نشانه‌های وقف سجاوندی) - گفتار دوم (نشانه‌های وقف هبطی) - گفتار سوم (نشانه‌های وقف محمد خلف الحسینی) / فصل چهارم:

وقف اضطراری / فصل پنجم: ابتدای اضطراری و موارد شایع ابتدای غیرجایز

مرحله چهارم - آموزش عملی

آموزش عملی قاری حاضر در جلسه در بخش تجوید و وقف و ابتداء

مرحله پنجم - تحلیل تلاوت:

تحلیل یک تلاوت تعیین شده توسط هیأت داوران؛ در بخش قرائات، تجوید و وقف و ابتداء

تذکره ۱: نمره قبولی در هر مرحله، کسب ۸۰ درصد امتیاز آن مرحله است.

تذکره ۲: شرط ورود به مرحله بعد، کسب حد نصاب در مرحله قبل می‌باشد.

۴- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه ۲ گرایش تجوید و قرائات شامل مراحل زیر است:

مرحله اول - قرائات:

بخش اول: خوانش قرائات (روایت ورش، قالون و خلف)

شرکت کننده می‌بایست یک صفحه از قرآن (مطابق مصاحف موجود در کشور) را به انتخاب هیأت داوران به افراد روایت، قرائت نماید. تعیین ترتیب قرائات نیز بر عهده هیأت داوران می‌باشد.

بخش دوم: اطلاعات نظری

منبع: درسنامه مبانی و اصول قرائات استاد محمدرضا شهیدی پور (فقط مطالب مربوط به روایت ورش، قالون، خلف).

مرحله دوم - تجوید:

بخش اول: تدریس موضوع ارائه شده توسط هیأت داوران

بخش دوم: اطلاعات نظری

منبع سؤالات: کتاب تجوید جامع مرحوم استاد مولایی (به جز بخشی که درباره روایت شعبه است).

مرحله سوم - وقف و ابتداء:

بخش اول: خوانش

منبع: جزء ۱ و ۳۰ براساس مصحف محشی

بخش دوم: اطلاعات نظری

منبع: جزوه مبانی و اقسام وقف و ابتداء استاد شهیدی پور فصل اول: گفتار چهارم (مفهوم شناسی) / فصل دوم: گفتار اول (مبانی وقف، مبانی ابو عمر دانی و مبانی خلف الحسینی) / فصل سوم: گفتار اول (مبانی سجاوندی،

وقف لازم، حکم وقف لازم، رابطه وقف لازم با سایر اقسام وقف، موارد شایع وقف لازم) - گفتار سوم (نشانه‌های وقف محمد خلف الحسینی) / فصل چهارم: اقسام وقف اضطراری و موارد شایع آن / فصل پنجم: موارد شایع ابتدای غیرجائز

مرحله چهارم - آموزش عملی

آموزش عملی قاری حاضر در جلسه در بخش تجوید و وقف و ابتداء

مرحله پنجم - تحلیل تلاوت:

تحلیل یک تلاوت تعیین شده توسط هیأت داوران؛ در بخش تجوید و وقف و ابتداء

تذکره ۱: نمره قبولی در هر مرحله، کسب ۷۰ درصد امتیاز آن مرحله است.

تذکره ۲: شرط ورود به مرحله بعد، کسب حد نصاب در مرحله قبل می‌باشد.

۵- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه ۳ گرایش معلم آموزش قرائت قرآن شامل بخش‌های زیر می‌باشد:

۱. آشنایی با مباحث عمومی تلاوت و تدریس آن، شامل:

- مباحث صوت و لحن: از کتاب «هنر تلاوت» استاد غلامرضا شاه میوه، شامل: (مفاهیم صوتی: صفحات ۲۱ تا ۴۷، ۴۹ تا ۶۵، ۲۳۰ تا ۲۳۳ / مفاهیم لحنی: صفحات ۱۲۹ تا ۱۳۰، ۱۴۷ تا ۱۸۲، ۱۹۱ تا ۲۰۵)

- مباحث تجوید: مبحث یازدهم تا بیست و یکم کتاب «تجوید جامع» مرحوم استاد مولایی

- مباحث وقف و ابتدا: درس یکم تا دوازدهم کتاب «قواعد وقف و ابتدا در قرائت قرآن» دکتر محمد کاظم شاکر

۲. آموزش عملی قاری حاضر در جلسه و تحلیل تلاوت وی

۶- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه ۳ گرایش معلم روش تدریس

تدریس موضوعات ارائه شده توسط هیأت داوران از منابع زیر:

- کتاب «مبانی و روش آموزش قرآن در دوره راهنمایی» / گردآورنده: گروه قرآن دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)

- کتاب «روش آموزش قرآن در دوره ابتدایی» / گردآورنده: گروه قرآن دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)

- جزوه «اصول حاکم بر آموزش قرآن در دوره ابتدایی» / گردآورنده: شورای عالی آموزش و پرورش (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)

- کتاب «راهبردهای تدریس و مدیریت کلاس درس با رویکرد قرآنی» (صفحه ۱۶۵ تا ۱۸۲) / تألیف جناب آقای غلامرضا چینی فروش.

- کتاب رسم المصحف و ضبط المصحف (بخش رسم: فصول ۲، ۴ و ۵ - بخش ضبط: فصول ۱، ۳ و ۴) / تألیف گروهی از محققان - انتشارات مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران

۷- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه ۴ گرایش معلم آموزش عمومی

تدریس موضوعات ارائه شده توسط هیأت داوران از منابع زیر:

- کتاب رسم المصحف و ضبط المصحف (بخش رسم: فصول ۲، ۴ و ۵ - بخش ضبط: فصول ۱، ۳ و ۴) / تألیف گروهی از محققان - انتشارات مرکز طبع و نشر قرآن جمهوری اسلامی ایران
- کتاب «آشنایی با برنامه های آموزش عمومی قرائت قرآن کریم» / تألیف جناب آقای محمدحسین فریدونی
- کتاب «روش آموزش قرآن در دوره ابتدایی» / گردآورنده: گروه قرآن دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)
- جزوه «اصول حاکم بر آموزش قرآن در دوره ابتدایی» / گردآورنده: شورای عالی آموزش و پرورش (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)

۸- مصاحبه و تدریس مدرسان درجه ۴ گرایش معلم آموزش نونهالان

تدریس موضوعات ارائه شده توسط هیأت داوران از منابع زیر:

- کتاب رسم المصحف و ضبط المصحف (بخش رسم: فصول ۲، ۴ و ۵ - بخش ضبط: فصول ۱، ۳ و ۴)
- کتاب «راهنمای تدریس معلم قرآن اول دبستان» / پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)
- کتاب «راهنمای آموزش قرآن در دوره پیش دبستانی» / پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)
- جزوه «اصول حاکم بر آموزش قرآن در دوره ابتدایی» / گردآورنده: شورای عالی آموزش و پرورش (بارگذاری شده در سامانه ارزیابی)
- کتاب «بررسی تطبیقی روش های آموزش قرآن نونهالان» (از صفحه ۱۸۱ تا پایان کتاب) / تألیف سرکار خانم ام البنین صفری